

ВИСНОВОК
ПРО НАУКОВУ НОВИЗНУ, ТЕОРЕТИЧНЕ ТА ПРАКТИЧНЕ
ЗНАЧЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ДИСЕРТАЦІЇ
ДОВГАНІНЦЯ Олега Леонідовича
«Профілактика порушень склепінь стопи дітей молодшого шкільного віку
засобами рукопашного бою»
на здобуття ступеня доктора філософії
з галузі знань 01 Освіта / Педагогіка
за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт

У відповідності до пп. 25–26 Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261 (із змінами), на кафедрі кінезіології та фізкультурно-спортивної реабілітації Національного університету фізичного виховання і спорту України 19 березня 2025 року ДОВГАНІНЦЕМ Олегом Леонідовичем було проведено публічну презентацію наукових результатів дисертації на тему: «Профілактика порушень склепінь стопи дітей молодшого шкільного віку засобами рукопашного бою» та її обговорення (науковий керівник – доктор наук з фізичного виховання і спорту, доцент Наталія ГОНЧАРОВА).

За результатами проведення публічної презентації та обговорення дисертації на засіданні кафедри кінезіології та фізкультурно-спортивної реабілітації було прийнято рішення надати здобувачу ДОВГАНІНЦЮ Олегу Леонідовичу позитивний висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації.

ВИСНОВОК

Актуальність теми дисертації. Згідно з даними Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ), страждає на порушення опорно-ресорних властивостей стопи більша половина населення Землі. Так, за даними наукових досліджень, плоскостопість спостерігається від 40 % до 80 % людей. Порушення опорно-ресорних властивостей стопи нерідко проявляються больовими відчуттями, які негативно впливають на загальний стан організму й обмежують його фізичні можливості. Особливістю порушень опорно-ресорних властивостей стопи є неухильне їх прогресування, про що свідчать результати щорічних звітів Міністерства охорони здоров'я України й спеціальних масових наукових досліджень.

Низка науковців досліджувала проблему профілактики порушень опорно-ресорних властивостей стопи у процесі фізкультурно-оздоровчих занять та

спортивного тренування засобами баскетболу, таеквон-до, футболу. Автори єдині у думці про те, що підвищення рухової активності дітей та використання спеціальних фізичних вправ є дієвими засобами профілактики та корекції порушень опорно-ресорних властивостей стопи. Особливо це актуально за умови активного залучення до виконання фізичних вправ належного обсягу та інтенсивності, що реалізується під час дозвілля, сприяє всебічному особистому розвитку, зменшує ризик хронічних захворювань та забезпечує дотримання засад здорового способу життя дитини.

Аналізуючи дослідження із застосуванням засобів і методів підвищення рухової активності дітей шкільного віку, визначаємо, що серед засобів, які користуються прихильністю у дітей молодшого шкільного віку, є засоби спортивних єдиноборств, зокрема рукопашний бій. Окрім потенціалу підвищення рухової активності дітей засоби рукопашного бою можуть бути основою профілактики порушень опорно-ресорних властивостей стопи у зв'язку з специфікою рухів переміщення, які в свою чергу визначаються ситуацією і можуть бути дуже різними.

Проте питання щодо цілеспрямованої профілактики порушень склепінь стопи дітей молодшого шкільного віку засобами рукопашного бою, вивчене недостатньо. Враховуючи вищевикладене, актуальними залишаються дослідження, які спрямовані на розробку технології профілактики порушень склепінь стопи дітей молодшого шкільного віку засобами рукопашного бою.

Представлена до розгляду дисертаційна робота ДОВГАНІНЦЯ Олега Леонідовича спрямована на теоретичне та практичне вирішення викладених вище проблем.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертаційна робота виконана відповідно до плану НДР НУФВСУ на 2021–2025 рр. за темою 3.2 «Теоретико-методичні основи біомеханічних технологій у фізичному вихованні, спорті, реабілітації з урахуванням індивідуальних особливостей моторики людини», номер державної реєстрації 0121U107944.

Роль автора полягає в розробці та перевірці ефективності технології профілактики порушень склепінь стопи дітей молодшого шкільного віку засобами рукопашного бою.

Наукова новизна одержаних наукових результатів полягає в тому, що:

- вперше обґрунтовано технологію профілактики порушень склепіння стопи дітей молодшого шкільного віку, що ґрунтується на врахуванні особливостей формування склепіння стопи дитини в період молодшого шкільного віку. Технологія складається із трьох етапів (адаптаційно-підготовчого, базового та заключного), на яких реалізується взаємодоповнюючі елементи вправ з рукопашного бою, загальнорозвиваючі вправи на місці та під

час руху, вправи на нестійкій опорі, вправи із використанням спеціальних засобів. Комплекси фізичних вправ доповнюються рекомендаціями щодо впровадження гігієнічних та природньо-оздоровчих факторів;

- вперше отримано інформативні показники фізичного розвитку, антропометрії стопи, фізичної підготовленості дітей молодшого шкільного віку, які систематично займаються рукопашним боєм, та проаналізовано їх факторну структуру;

- вперше запропоновано GLM-моделі, які дозволяють прогнозувати показники динамічної рівноваги дітей 7–10 років, що займаються рукопашним боєм;

- розширено та доповнено базу даних про розповсюдження порушень склепінь стопи дітей молодшого шкільного віку;

- набули подальшого розвитку дані щодо засобів, методів профілактики порушень склепінь стопи дітей молодшого шкільного віку.

Практичне значення роботи полягає у розробці технології профілактики порушень склепінь стопи дітей молодшого шкільного віку, що займаються рукопашним боєм. Запропонована технологія передбачає застосування комплексу засобів в режимі тренувальних занять та самостійного виконання комплексів фізичних вправ вдома. Технологія рекомендована до впровадження в роботу тренерів з рукопашного бою у спортивному клубі та дитячо-юнацькій спортивній школі (ДЮСШ), як підвищення кваліфікації тренерів з рукопашного бою, підготовки здобувачів за спеціальністю 017 (А7) Фізична культура і спорт та ін.

Основні положення дисертаційної роботи впроваджено в навчально-тренувальний процес Комплексної ДЮСШ «Арсенал» м. Київ (акт впровадження від 25.06.2024 р.), Спортивного клубу «РУКБО» м. Київ (акт впровадження від 26.06.2024 р.), а також освітній процес кафедри кінезіології та фізкультурно-спортивної реабілітації (акт впровадження від 21.11.2024 р.) та кафедри спортивних єдиноборств та силових видів спорту (акт впровадження від 22.11.2024 р.) Національного університету фізичного виховання і спорту України, про що свідчать відповідні акти впровадження результатів дослідження.

Теоретичне значення отриманих результатів. Отримані в процесі дослідження результати дозволяють систематизувати масив наукової і науково-методичної інформації, розширити існуючі уявлення щодо підходів до профілактики порушень склепінь стопи дітей молодшого шкільного віку в процесі занять фізичними вправами, а саме: розглянута можливість використання засобів рукопашного бою у змісті профілактики порушень склепінь стопи.

Представлені в дисертаційній роботі системний та комплексний підходи до поставленої проблеми можуть стати методичною основою для подальшої розробки проблематики із деталізацією теоретичних положень і результатів досліджень для впровадження в тренувальний процес з рукопашного бою.

Ступінь обґрунтованості і достовірності наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації. Наукові положення, висновки та практичні рекомендації, що висвітлені в дисертаційній роботі, повною мірою відповідають меті і завданням та обґрунтовані наведеними даними згідно з результатами дослідження. Розв'язання поставлених у роботі завдань супроводжується використанням комплексу взаємозв'язаних сучасних валідних методів дослідження.

Отримані результати дослідження базуються на інформативних методах та фактичному матеріалі, що цілком забезпечує належну достовірність і обґрунтованість основних наукових положень дисертаційної роботи та сформульованих у ній висновків. Ступінь вірогідності отриманих кількісних даних забезпечений значним обсягом дослідження, тривалістю дослідження, кількістю випробовуваних, отриманими цифровими даними, використанням у роботі сучасних методів дослідження та застосуванням адекватних методів математичного опрацювання матеріалів.

Повнота викладення матеріалів дисертації в опублікованих працях.

Наукові результати дисертації висвітлено в 10 наукових публікаціях: 6 статей у наукових виданнях з переліку наукових фахових видань України; 4 публікації апробаційного характеру.

Апробація результатів дисертації. Результати дисертаційної роботи представлено та обговорено на XVII Міжнародній конференції молодих вчених «Молодь та олімпійський рух» (Київ, 2024 р.), II, III Всеукраїнських електронних науково-практичних конференціях «Біомеханіка спорту, оздоровчої рухової активності, фізкультурно-спортивної реабілітації: актуальні проблеми, інноваційні проєкти та тренди» (Київ, 2022 р., 2024 р.), на VI Всеукраїнському науково-практичному семінарі з міжнародною участю «Фізична культура, спорт та реабілітація: проблеми, інноваційні проєкти та тренди» (Вінниця, 2024 р.), XI Всеукраїнській науково-практичній онлайн-конференції «Фізичне виховання, спорт та здоров'я людини: досвід, проблеми, перспективи» (Київ, 2024 р.), на науково-методичних конференціях і круглих столах кафедри кінезіології та фізкультурно-спортивної реабілітації (Київ, 2021–2024 рр.) Національного університету фізичного виховання і спорту України.

Конкретний особистий внесок дисертанта в одержання наукових результатів, що виносяться на захист. Мету та завдання дослідження було

сформульовано із науковим керівником. Автором самостійно здійснено аналіз літературних джерел, даних мережі Інтернет та передового досвіду. Також здобувач самостійно визначав пріоритети формування основних етапів проведення наукового дослідження, визначення його напрямів, організації та проведенні, аналізу, узагальнення та обговорення результатів дослідження. Усі розділи власних досліджень, висновки та аналіз отриманих результатів дисертації оформлені автором самостійно. Здобувачем сформульовано висновки, які повністю відповідають поставленим завданням. Дисертантом підготовлено матеріали для наукових публікацій та для впровадження наукових розробок у практику.

Оцінка мови та стилю дисертації. Дисертацію викладено грамотною українською мовою. Структура дисертації та стиль її подання відповідають вимогам МОН України. Побудова – логічна. Адекватно використано наукові терміни. Цифровий матеріал структуровано в таблицях та рисунках, що полегшує сприйняття змісту матеріалу, представленого в розділах.

Відповідність змісту дисертації спеціальності, за якою вона подається до захисту. Дисертаційна робота ДОВГАНІНЦЯ Олега Леонідовича «Профілактика порушень склепінь стопи дітей молодшого шкільного віку засобами рукопашного бою» є завершеним науковим дослідженням і за змістом повністю відповідає спеціальності 017 Фізична культура і спорт.

Рекомендація дисертації до захисту. Розглянувши дисертацію ДОВГАНІНЦЯ Олега Леонідовича на тему: «Профілактика порушень склепінь стопи дітей молодшого шкільного віку засобами рукопашного бою» та наукові публікації за темою дисертації, визначивши особистий внесок у всіх зарахованих за темою дисертації наукових публікаціях, опублікованих зі співавторами, а також за результатами публічної презентації здобувачем наукових результатів дисертації та її обговорення, вважаємо, що робота є актуальною, виконана здобувачем ступеня доктора філософії особисто, являє собою повністю завершену наукову працю, під час підготовки якої застосовувалися сучасні методи досліджень, має наукову новизну, практичне значення, містить нові науково обґрунтовані результати проведених здобувачем досліджень, нове розв'язання актуального наукового завдання теоретичного обґрунтування та розробки технології профілактики порушень склепінь стопи дітей молодшого шкільного віку засобами рукопашного бою, адекватна поставленій меті та містить висновки, які відповідають завданням. Було проведено метрологічну експертизу дисертаційного дослідження. У роботі відсутні порушення академічної доброчесності. Дисертаційна робота повністю відповідає вимогам, передбаченим пп. 6–7 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради

закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (із змінами), що висуваються до дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії, та рекомендується до захисту з метою присудження здобувачу Довганінцю Олегу Леонідовичу ступеня доктора філософії в галузі знань 01 Освіта / Педагогіка за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт.

Комісія рекомендує ректору НУФВСУ утворити спеціалізовану вчену раду для розгляду та проведення разового захисту дисертації Довганінця Олега Леонідовича з метою присудження йому ступеня доктора філософії у такому складі:

голова спеціалізованої вченої ради: Сергій ФУТОРНИЙ, доктор наук з фізичного виховання і спорту, професор, завідувач кафедри медицини, громадського здоров'я та екології спорту Національного університету фізичного виховання і спорту України;

рецензент: Юрій РАДЧЕНКО, кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент, доцент кафедри спортивних єдиноборств та силових видів спорту Національного університету фізичного виховання і спорту України;

опонент: Сергій АФАНАСЬЄВ, доктор наук з фізичного виховання і спорту, професор, перший проректор з науково-педагогічної роботи Придніпровської державної академії фізичної культури і спорту;

опонент: Володимир САЄНКО, кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент, професор кафедри фізичного виховання та здоров'я людини Комунального закладу вищої освіти «Кременчуцька гуманітарно-технологічна академія» Полтавської обласної ради;

опонент: Олег ДИКИЙ, кандидат педагогічних наук, доцент, директор Навчально-наукового інституту неперервної освіти Волинського Національного університету імені Лесі Українки.

Висновок підготувала комісія у складі:

Д.фіз.вих., професор

Сергій ФУТОРНИЙ

К.фіз.вих., доцент

Юрій РАДЧЕНКО

Голова засідання,

д.фіз.вих., професор

Віталій КАШУБА

Підписи Футорного С., Радченка Ю., Кашуби В. засвідчую

Нагальник відділу кадрів *Михайло Л.В.*

